

Uppföljning av intern kontrollplan 2025

Grundskolenämnden

Innehållsförteckning

Inledning	3
Granskningar	4
Kommungemensamma granskningar	4
Risk: Velfärdsbrottslighet	4
Granskning: Velfärdsbrottslighet	4

Inledning

Den interna kontrollen ingår i grundskolenämndens samlade styr- och ledningssystem. Grundskolenämnden har det yttersta ansvaret för att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen ska vara praktiskt och ändamålsenligt uppbyggd utifrån verksamhetens behov och förutsättningar samt hantera risker och förebygga att fel uppstår genom att vara ett verktyg för att se till att:

- verksamheten är ändamålsenlig och effektiv
- information om verksamhet och ekonomi är tillförlitlig
- lagar, förordningar och styrdokument efterlevs
- säkra tillgångar och förhindra förluster samt upptäcka och eliminera eller förebygga allvarliga fel.

I grundskolenämndens interna kontrollplan för 2025 anges vilka olika granskningsområden som ska följas upp under året. Granskningarna återspeglar till nämnden löpande under året i separata rapporter liksom denna.

Granskningar

Kommungemensamma granskningar

Risk: Välfärdsbrottslighet

Beskrivning av risk

Risk för att kommunen betalar ut pengar på felaktiga grunder, på grund av bristande riskmedvetenhet utifrån att området är brett och komplext, vilket leder till såväl ekonomisk skada som förtroendeskada.

Enhet

Grundskolenämnden

Granskning: Välfärdsbrottslighet

Syfte med granskningen:

Syftet med granskningen är att undersöka om Malmö stad - stadens förvaltningar och bolag - har ett ändamålsenligt arbete för att motverka välfärdsbrottslighet.

Omfattning/avgränsning:

Granskningen omfattar Malmö stads nämnder, och helägda bolag i tillämpliga delar.

Granskningsmetod:

Granskningen genomförs genom allmänna och specifika frågor om nämndernas arbete med att motverka välfärdsbrottslighet, kompletterat med en mindre självskattning. Granskningsanvisning finns som separat dokument.

Resultat

Grundskolenämnden har, utifrån kommunens handlingsplan från 2020, intensifierat sitt arbete för att förebygga, upptäcka och hantera välfärdsbrottslighet och oegentligheter i välfärden. Insatser har vidtagits för att öka medarbetarnas kunskap och medvetenhet i frågan, förstärka förvaltningens kontrollstrukturer samt fördjupa samverkan mellan avdelningar, förvaltningar och myndigheter.

Grundskoleförvaltningen har infört behörighetskrav för all personal som ska utföra beställningar och direktupphandlingar. De måste bli godkända i ett kunskapstest för att köpa in varor och tjänster. Det är beslutat att varje enhet ska ha en inköpsansvarig som ska utföra, ansvara och dokumentera inköpen.

Förvaltningen prioriterar arbetet med att förebygga och upptäcka välfärdsbrott. Bland annat kommer en handlingsplan avseende välfärdsbrottslighet tas fram för att synliggöra möjliga risker. Den kommer att innehålla samlad information och handledning hur medarbetare kan agera för att upptäcka och rapportera oegentligheter.

Sammanfattningsvis har förvaltningen sedan handlingsplanen beslutades 2020 ett större medvetande och uppmärksamhet om potentiella risker inom välfärdsområdet och vidtar relevanta åtgärder för att förebygga oegentligheter, skydda skattemedel och upprätthålla förtroendet för skolverksamheten.

Förvaltningens arbete för att motverka ekonomisk brottslighet

- Det har hållits utbildningar om arbetslivskriminalitet särskilt riktade till chefer och personaladministratörer. Fokus ligger på att belysa olika former av otillåten påverkan, korruption och jäv som tjänstepersoner kan stöta på i sin yrkesroll.
- Möjligheten för medarbetare att begära ersättning för personliga utlägg har avskaffats, vilket minskar risken för att inköp sker utanför avtal och tar bort den administrativa fakturahanteringen.
- Förvaltningen samverkar i stadens internkontroll-, jurist- och visselblåsnätverk, vilket ger kontinuerligt lärande och tillgång till aktuella riktlinjer och metoder. Samverkan sker även med andra förvaltningar och myndigheter såsom exempelvis Polisen, Arbetsförmedlingen och Skatteverket.
- Stort fokus läggs på det årliga riskanalysarbetet och grundskolenämndens internkontrollplan.
- Systematiska rekryteringsprocesser som omfattar kontroll av legitimering, referenser och hantering av bisysslor, men även falska meriter och osanna sjukskrivningar.
- Betalningar kontrolleras i löpande granskningar. Bland annat kontrolleras att leverantörer har F-skatt och korrekta kontouppgifter samt skatte- och momsregistrering.
- Kontroll görs så att chefer inte attesterar sina egna kostnader.
- Månatliga kontroller av friskoleutbetalningar.
- Fördjupad kontroll av en handfull verksamheter varje år avseende stöldbegärlig egendom. Förvaltningen besöker skolor för att kontrollera stöldbegärlig egendom mot inventarielistor, inköp avseende avtalstrohet och direktupphandlingar, samt säkerheten i lokalen.

Identifierade risker

Förvaltningen har identifierat flera riskområden kopplade till välfärdsbrott. Det rör sig bland annat om:

Risk för otillbörlig påverkan i beslutsfattande, felaktiga utbetalningar, bristande hantering av upphandlingar och inköp, samt otillåtna bisysslor, falska uppgifter och oegentligheter i personal- och ekonomiadministration. Förvaltningen har på dessa områden stärkt sina rutiner och infört

kompletterande kontroller. Det handlar exempelvis om kvalitetssäkrade beslutsprocesser, juridiskt stöd, tydliga rekryteringsrutiner, förbättrad fakturahantering, uppföljning av avtal samt införande av digital inventariehantering.

Förslag på kontroller och aktiviteter

För att ytterligare stärka arbetet mot välfärdsbrottslighet ser grundskoleförvaltningen följande områden som viktiga:

1. Krav på tvåfaktorsautentisering i HR- och ekonomisystem

- Förvaltningen ser fördelar med införande av tvåfaktorsinloggning i stadens centrala system (t.ex. Medvind, Ekot). Det skulle minska risken för identitetsstöld och obehörig åtkomst, särskilt kopplat till ekonomisk hantering och anställningar.

2. Obligatorisk inventariehantering för IT och teknik

- Förvaltningen ser fördelar med ett stadsgemensamt digitalt inventariesystem med tydlig ansvarsfördelning för inköp, mottagning, kontroll och avregistrering av stöldbegärlig egendom.
- Rutiner för spårbarhet bör standardiseras för att minska risken för stölder och svinn.
- Fysiska besök kan användas i verksamheter där det är lämpligt.

3. Utbildningspaket om välfärdsbrott till alla nyanställda och chefer

- Ett e-utbildningspaket om välfärdsbrott kan vara en obligatorisk del i introduktionen av nyanställda inom hela Malmö stad.
- En årlig temadag om välfärdsbrott för relevant personal i Malmö stad där nya metoder och risker presenteras, skulle bidra till aktuell kunskap och nätverksbyggande.

4. Avskaffande av personliga utlägg i hela Malmö stad då detta innebär risker för oegentligheter.

Slutsats

Grundskolenämnden bedömer att det egna arbetet med att motverka välfärdsbrottslighet fungerar väl och föreslår därför inga förbättringsåtgärder.